

تب و تشنج در کودکان

کد رسانه : Plt-Shafa-116-002

تهیه و تنظیم: واحد آموزش کلینی و ارتقاء سلامت

تب تا بروز تشنج ، آیا حرکت دست و پا در دو طرف یکسان بوده یا این که یک طرف بیشتر از طرف دیگر تکان می خورده است؟
- مدت زمان تشنج؟

- آیا کودک پس از تشنج خوابیده است؟ چه مدت؟

- آیا تشنج پس از مدتی دوباره رخ داده است؟

باید توجه داشت که هرگز نباید از قرص آسپرین برای کاهش تب استفاده کرد زیرا ممکن است کودک دچار عارضه ای به نام (سندرم ری) شود که همان آسیب کبدی - مغزی است.

اقدامات در بیمارستان:

پس از ورود به بیمارستان در صورت ادامه تشنج ، توسط دارو تشنج کنترل می گردد ، همچنین راه هوایی کودک باز نگهداشته میشود ، برای کودک رگ گیری انجام شده و سرم گذاشته میشود.

پس از آن پزشک با گرفتن شرح حال و معاینه ی دقیق به دنبال علت تب میگردد که گاه انجام آزمایش و کشت خون ، ادرار و مدفوع ، انجام سی تی اسکن مغزی ، گرفتن نوار مغز ، کشت مایع مغزی - نخاعی (LP) جهت یافتن علت تب و تشنج لازم است.

از آن جایی که کشت مایع مغزی - نخاعی (LP) عارضه ای ندارد و بر خلاف نظر عوام منجر به فلجی نمی گردد لذا والدین باید در صورت توصیه ی پزشک به انجام آن در جهت تشخیص ، با آرامش خاطر آن را بپذیرند.

۷- در صورت افزایش نبض ، کاهش تنفس و یا خواب آلودگی بدن شویه و پا شویه باید قطع شود زیرا احتمال اختلال در گردش خون وجود دارد.

۸- هرگز نباید از الکل یا آب سرد یا یخ برای پایین آوردن تب کودک استفاده کرد.

۹- پس از تشنج، سعی کنید تب را با آب ولرم پایین بیاورید. پس از پایان کار باید لباس سبکی به تن کودک کرد و حرارت بدن او هر نیم ساعت کنترل شود.

۱۰- بعد از مشورت با پزشک برای پیشگیری از کم آبی بدن در صورت عدم وجود تشنج و استفراغ در کودک و نیز هوشیار بودن کودک باید از مایعات خوراکی استفاده کرد (نباید معده کودک را پر کرد).

۱۱- در صورت صلاحدید پزشک ممکن است داروهای ضد تشنج و یا آنتی بیوتیک (جهت کنترل عفونت) تجویز شود که باید طبق دستور پزشک مصرف شوند.

۱۲- اطلاعات کافی در مورد داروهای مصرفی، عوارض جانبی و نشانه های سمیت دارو را از پزشک و مراقبین سلامت کسب نمائید.

اگر تب کودک بیشتر از ۲۴ ساعت طول کشید یا بیش از ۳ روز ادامه داشت یا بعد از قطع تب به مدت ۲۴ ساعت مجدداً بروز کرد باید به پزشک اطلاع داده شود .

جزئیات تشنج را یادداشت کنید و به پزشک اطلاع دهید

اطلاعات باید شامل موارد زیر باشد :

زمان شروع تشنج ، مدت زمان سپری شده از زمان بالا رفتن

تشنج ناشی از تب چگونه اتفاق می افتد؟

تشنج ناشی از تب عبارت است از تشنجی که به دنبال افزایش ناگهانی دمای بدن (معمولاً تب های بالاتر از ۳۹ درجه سانتیگراد) در شیرخواران و کودکان به وجود می آید. این نوع تشنج، شایع ترین نوع تشنج در کودکان است و در سنین ۶ ماهگی تا ۶ سالگی اتفاق می افتد و به ندرت ممکن است بعد از سن ۶ سالگی نیز تکرار شود. (بیشترین شیوع آن در یک تا دو سال عمر است)

در این حالت هوشیاری کودک تغییر پیدا می کند و انقباضات ناگهانی و غیر قابل کنترلی در عضلات وی بوجود می آید. تب نیز به علت وجود یک عامل عفونی در بخشی از بدن به غیر از مغز است و بیشتر به دلیل بروز عفونت های گوارشی، تنفسی و ادراری در این سنین است. کودکان نسبت به تشنج بسیار مستعد هستند زیرا سیستم مغزی و عصبی آنها هنوز بالغ و کامل نشده است.

تشنج ناشی از تب خوش خیم بوده و عارضه ای به جا نمی گذارد مگر در مواردی که طول بکشد، تکرار شود یا کودک معاینه عصبی غیر طبیعی داشته باشد که در این صورت نیاز به استفاده از داروهای ضد تشنج دارد.

عواملی که باعث بروز تشنج می شوند:

تب های عفونی، خونریزی های داخل مغزی، ضربه ها و حوادث مغزی، بعضی از دارو ها، برخی از بیماری ها و مسمومیت ها

علامه شایع:

حمله تشنج معمولاً کوتاه مدت بوده و در عرض ۱-۲ دقیقه (کمتر از ۱۵ دقیقه)

برطرف می شود و طی ۲۴ ساعت تنها یک بار اتفاق می افتد به چنین تشنجی تشنج ساده گفته می شود. به ندرت ممکن است حرکات تشنجی در یک طرف بدن و یا فقط در چشمها باشد.

گاهی تشنج بیش از ۱۵ دقیقه طول می کشد و یا مرتباً تکرار می شود، در این صورت به آن تشنج پیچیده می گویند که در این حالت نیاز به بررسی و توجه بیشتری دارد.

در هنگام بروز تشنج ممکن است یک یا چند مورد از علائم زیر مشاهده شود:

- از دست رفتن ناگهانی هوشیاری
 - قفل شدن فک
 - سیاه شدن دور لب
 - برگشت چشمها (سیاهی چشم) به بالا
 - خروج کف از دهان
 - سفت شدن تمام بدن
 - پرش یا تکان خوردن بازوها، پاها، یا صورت (بروز حرکاتی شبیه دست و پا زدن)
 - از دست دادن کنترل ادرار یا مدفوع
- بعد از بازگشت هوشیاری کودک معمولاً گیج است، سردرد دارد و ممکن است ساعاتی به خواب برود.

عوارض احتمالی:

- عود مجدد تشنج
- بروز بیماری صرع در سال های بعد
- آسیب به بدن به هنگام حمله تشنج
- آسیب به مغز در اثر حملات تشنجی مکرر

درمان در منزل:

- ۱- والدین باید در هنگام بروز تشنج خونسردی خود را حفظ کنند.
- ۲- به هنگام تشنج، اشیاء خطرناک را از اطراف کودک دور کنید. کودک را به پهلو بخوابانید و مطمئن شوید که راه تنفس او باز است و چنانچه در دهان او ماده غذایی و یا ترشحات وجود دارد آن را به آهستگی خارج کنید.
- ۳- از پاشیدن آب به صورت و یا تحریک او خودداری شود.
- ۴- به هیچ عنوان سعی در باز کردن دهان کودک نکنید، توجه کنید زبان کودک بین دندانها نباشد. در صورت امکان یک شی پلاستیکی نرم در بین دندانها قرار گیرد تا از گاز گرفتگی زبان جلوگیری شود.
- ۵- با استفاده از شیاف استامینوفن و کم کردن پوشش کودک درجه حرارت کودک را کنترل کنید. همچنین می توان از بدن شویه با آب ولرم نیز استفاده کرد که در این مورد پنبه یا پارچه ای نرم آغشته به آب ولرم را در نواحی دور گردن، زیر بغل و کشاله ران کشیده تا درجه حرارت کودک به حد طبیعی برسد.
- ۶- هرگز نباید پاشویه و بدن شویه بیشتر از ۳۰-۲۰ دقیقه طول بکشد. اگر تب پایین نیامد یا مجدداً بالا رفت باید به پزشک اطلاع داد.